

Antroji tarptautinė visuomenės psichikos sveikatos konferencija (EUPHA)

2019 m. birželio 19-21 dienomis Jeruzalėje (Izraelyje) vyko 2-oji visuomenės psichikos sveikatos konferencija. Jos pagrindinis organizatorius – Europos visuomenės sveikatos asociacijos visuomenės psichikos sveikatos sekcija (angl. European Public Health Association (EUPHA) Section on Public Mental Health), kurios veikloje aktyviai dalyvauja Valstybinis psichikos sveikatos centras, 2017 m. Vilniuje padėjęs organizuoti pirmąją visuomenės psichikos sveikatos konferenciją

Konferencijos metu Valstybinio psichikos sveikatos centro specialistai (VPSC) pristatė stendinį pranešimą „Suicidinės mintys ir ketinimai tarp Lietuvos dirbančiųjų“ (angl. Suicidal Thoughts and Intentions Among the Employees in Lithuania) ir diskutavo su visuomenės psichikos sveikatos sekcijos mokslininkais apie visuomenės psichikos sveikatos aktualijas pasaulyje ir mūsų šalyje. Ypač VPSC pranešimu domėjosi ir su Psichikos sveikatos skyriaus vedėja dr. Jelena Stanislavoviene diskutavo Belgijos Vrije universiteto Psichikos sveikatos ir gerovės tyrimų grupės vadovas Johan Bilsen iš Briuselio, kadangi savižudybių mirtingumo lygis Belgijoje yra vienas didžiausių Europoje, todėl savižudybių prevencija yra svarbus visuomenės sveikatos prioritetas kaip ir mūsų šalyje. Flamanų savižudybių prevencijos planas apima penkias pagrindines strategijas: psichikos sveikatos stiprinimą, pagalbos linijų ir internetinės pagalbos teikimą, sveikatos priežiūros specialistų ir suinteresuotųjų šalių švietimą, specialias programas didelės rizikos grupėms ir ugdymą bei savižudybių prevencijos gairių įgyvendinimą. Be jau esamų veiksmų, Belgijoje buvo sukurtos ir įgyvendintos kelios novatoriškos savižudybių prevencijos priemonės, pvz.: viena centrinė prieiga prie interneto, e-psichikos sveikatos pagrindu teikiamos savitarpio pagalbos programos visai visuomenei, išmaniųjų telefonų programos krizę išgyvenantiems

asmenims, e-mokymosi kursas sveikatos priežiūros darbuotojams, prevencijos treneriai mokyklose ir darbo vietose ir kt. 2016 m. vyrų ir moterų savižudybių mirtingumas sumažėjo nuo atitinkamai 30,6 ir 11,2 100000 gyventojų 2000 m. Iki 24,1 ir 8,9 100000 gyventojų. Tai abiem grupėms sumažėjo 21%, t. y. jau buvo pasiektas sveikatos tikslas (20% sumažinti savižudybių mirtingumą iki 2020 m.).

Pagrindinė šios konferencijos tema buvo „Atsparumas ir sveikimas“ (angl. Resilience and recovery), o tai neabejotinai svarbu tiek visuomenei, tiek specialistams. Konferencijoje skaityti pranešimai visuomenės psichikos sveikatos stiprinimo, savižudybių prevencijos, psichikos sutrikimų turinčių asmenų

sveikatos priežiūros temomis, kuriuos pristatė lektoriai iš Izraelio, Portugalijos, Maltos, Belgijos, Jungtinės Karalystės, JAV, Sakartvelo, Austrijos, Vokietijos. Neįprastai ir itin naujai skambėjo pranešimai apie pasirošimą teroristinėms atakoms, siekiant sukelti minimalią žalą suaugusiųjų ir vaikų psichikos sveikatai, psichologų seksualumą ir kitas „tabu“ temas. Nemažai dėmesio buvo skirta emocinės paramos galimybėms, naudojant šiuolaikines technologijas, pvz.: emocinės paramos programai „7 puodeliai“ (angl. „7 cups“).

Visuomenės psichikos sveikatos specialistai kviečia pažvelgti į psichikos ligų ir sveikatos klausimus iš visuomenės ir bendruomenių pozicijų, apsvaistyti ir pamatyti viešuosius

Rugsėjo 9-oji – Tarptautinė vaisiaus alkoholinio sindromo diena

Rugsėjo 9-ąją pasaulis paminėjo Tarptautinę vaisiaus alkoholinio sindromo (VAS) dieną. Devinto metų mėnesio devintoji diena pasirinkta neatsitiktinai – tam, kad dar kartą būtų priminta, jog besilaukianti moteris visus devynis nėštumo mėnesius turi nevertoti alkoholinių gėrimų. Simboliška ir tai, kad šios dienos paminėjimo renginys – vieša paskaita „Raudoni bateliai“ prasi-dėjo rugsėjo 9 d. 9 val. 9 min. Įrašą galima peržiūrėti:

<https://youtu.be/iQ60e2TZj4Q>

Paskaitos dalyviai:

Prof. (HP) dr. **Algirdas Utkus** – Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto dekanas, Lietuvos žmogaus genetikos draugijos pirmininkas

Gimę su vas – visą gyvenimą lieka vaikais. Mūsų pačių žmogiškojo silpnumo nulemta skauda socialinė realybė

Loreta Majauskienė – projekto už blaivią motinystę „#ne-VASSkink“ projekto vadovė, VšĮ Išmanioji SVEIKATOS akademija direktorė

Lietuvos geroji praktika. VAS – tai ne tik moters, bet šeimos ir visų mūsų atsakomybė

Dovilė Kielaitė – Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto studentė

Pasaulio geroji praktika. Pagalba VAS vaikams – ku anksčiau turime sukurti „kokoną“

išteklius, tinkamus visuomenės ir individų psichikos sveikatai stiprinti ir saugoti. Tai raginimas psichikos sveikatos specialistams, epidemiologams, visuomenės sveikatos specialistams ir politikos formuotojams susiburti kartu, siekiant atliepti visuomenės psichikos sveikatos poreikius. Pastaraisiais dešimtmėčiais visuomenės psichikos sveikata tapo kertiniu akmeniu visuomenės sveikatos srityje. Visuomenėje vykstantys procesai suprantami kaip kritiniai psichikos sveikatos sutrikimų atsiradimo veiksniai, bet kartu ir kaip galingas psichikos sveikatos atsparumo šaltinis, kurį būtina efektyviai, remiantis mokslininkų įžvalgomis ir rekomendacijomis, naudoti.

Minint Pasaulinę psichikos sveikatos dieną spalio 9 d. kviečiame į seminarą „Psichikos sveikata istoriniame kontekste“

Seminaras „Psichikos sveikata istoriniame kontekste“

Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas, Čiurlionio g. 21, Vilnius, 354 auditorija.

8.30 – 9.00	Dalyvių registracija
9.00 – 9.10	Sveikinimo žodis
9.10 – 10.30	Su smurtu susijusios ligos, 1 dalis Prof. Jutta Lindert, Vokietija
10.30 – 11.00	Kavos pertrauka
11.00 – 12.30	Trauminiai gyvenimo įvykiai ir priklausomybės Prof. Jutta Lindert, Vokietija
12.30 – 13.00	Pietūs
13.00 – 15.00	Atvejo nagrinėjimas. Apsilankymas valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Panerių memoriale.
15.00 – 16.30	Kultūrinė kančios samprata Dr. Eva Heim, Šveicarija
16.30 – 17.00	Kavos pertrauka
17.00 – 18.30	Intervencijos visuomenės psichikos sveikatoje Dr. Eva Heim, Šveicarija

Renginio organizatoriai: Valstybinis psichikos sveikatos centras, Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas, Emdeno Taikomųjų mokslų universitetas (angl. Emden University of Applied Sciences, Germany), Europos visuomenės sveikatos specialistų visuomenės psichikos sveikatos sekcija (angl. EUPHA Section on Public Mental Health).

Minint Pasaulinę psichikos sveikatos dieną Valstybinis psichikos sveikatos centras kartu su Vilniaus Universiteto Medicinos fakultetu spalio 9 d. kviečia visuomenės sveikatos ir kitus besidominančius specialistus į seminarą „Psichikos sveikata istoriniame kontekste“. Renginio metu lektoriai iš Emdeno Taikomųjų mokslų universiteto (angl. Emden University of Applied Sciences, Germany) ir Europos visuomenės sveikatos specialistų asociacijos psichikos sveikatos sekcijos (angl. EUPHA Section on Public Mental Health) skaitys pranešimus apie tai, kaip smurtiniai įvykiai žmonijos istorijoje darė įtaką visuomenės psichikos sveikatai, ir kaip trauminės gyvenimo patirtys gali būti siejamos su priklausomybėmis.

Valstybinio psichikos sveikatos centro kontaktai

Psichikos sveikatos skyrius

Tel. 85 249 99 75

El.p. jelena.stanislovoviene@vpssc.lt

Priklausomybės ligų skyrius

Tel. 85 210 28 17

El.p. aurelija.cepulyte@vpssc.lt

Savižudybių prevencijos biuras

Tel. 85 249 99 76

El.p. marius.stricka@vpssc.lt

Informacijos ir ryšių skyrius

Tel. 85 249 08 17

El.p. info@vpssc.lt